

Pakolais- ja siirtolaisuuspolitiikan periaatteet muotoutuvat

Silloin tällöin kuulee väitettävän, että Suomella ei ole siirtolaisuuspolitiikkaa. Tämä ei pidä paikkaansa.

Vuonna 1992 yhdistettiin työministeriön yhteydessä toiminut Siirtolaisuusasiain neuvottelukunta ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä ollut Pakolaisasiain neuvottelukunta Pakolais- ja siirtolaisuusasiain neuvottelukunnaksi (PAKSI). Vuoden 1993 lopussa valmistui sen ensimmäinen merkittävä saavutus, perusteellinen kannanotto Suomen ajankohtaisiin pakolais- ja siirtolaisuuskysymyksiin.

Ajankohta tällaiselle kannanotolle on otollinen. Euroopan talousaluesopimuksen (ETA) astuttua voimaan 1.1.1994 erityistä merkitystä on työvoiman vapaalla liikkuvuudella. Tosin ETA:n toteutumisen ei arvioida johtavan merkittävään ulkomaalaisten muuttoon Suomeen. Sen sijaan nuorten ja hyvin koulutettujen suomalaisten muuton erityisesti läntiseen Eurooppaan arvellaan lisääntyvän.

PAKSI:n kannanotto luovutetaan maaliskuussa pääministeri Esko Aholle. Toivottavaa olisi, että hallitus mietinnön pohjalta tekisi mahdollisimman pian oman kannanottonsa Suomen pakolais- ja siirtolaisuuspolitiikan linjanvedoiksi ja mahdollisesti antaisi myös eduskunnalle selonteon Suomen pakolais- ja siirtolaisuuspolitiikasta. Nämä asiat — jos mitkään — liittyvät kiinteästi Euroopan yhdentymiskehitykseen. Neuvottelukunta pitää tärkeänä myös sitä, että Suomi jatkaa perinteistä pohjoismaista yhteistyötä pakolaisuus- ja siirtolaisuuspolitiikassa.

PAKSI pitää välttämättömänä, että Suomella on selkeät päämäärät ja suuntaviivat pakolais- ja siirtolaisuusasioissa, ottaen huomioon Euroopan nykyisen kehitysvaiheen asettamat velvoitteet ja haasteet. Tulevien vuosikymmenten aikana Suomeenkin tulee muodostumaan kasvavia etnisiä ryhmiä ja vähemmistöjä. Kannanoton tarkoituksena on määrittää, miten Suomen tulisi kehittää yhteiskuntaansa suvaitsevan vuorovaikutuksen yhteisöksi sekä vaikuttaa kansainvälisellä tasolla kehitykseen, johon kuuluu vapaa liikkuvuus ja suojan antaminen sitä tarvitseville ihmisille.

Kannanotossa pohditaan myös Suomen tulevaa väestökehitystä. Kansallisena lähtökohtana voisi olla väestön nykyinen taso ja mahdollisesti sen hallittu kasvataminen. Neuvottelukunnan mielestä perhepolitiikan keinoilla aikaansaataavaa syntyvyyden lisääystä voitaisiin täydentää ulkomailta tulevilla maahanmuuttajilla. Heikosta työllisyystilanteesta johtuen ei lyhyellä aikavälillä ole tarvetta positiiviseen muuttotaseeseen. Periaatteessa maahanmuuton taso tulisi pitää mahdollisimman riippumattomana suhdannevaihteluista. Väestökehityksen kannalta 10 000 henkilön vuosittainen muuttovoitto olisi toivottavaa. Neuvottelukunta korostaa myös, että Suomelle tulisi laatia kokonaisvaltainen väestöpoliittinen ohjelma.

Suomi on kehittymässä monikulttuurimaaksi ja Suomeen asettuneet ulkomalaiset tulisi nähdä ennen kaikkea voimavarana ja uusina mahdollisuuksina. Vastaavasti suomalaiset voivat entistä helpommin hakeutua opiskelemaan ja työhön ulkomaille — ja mahdollisesti palata sieltä sitten aikanaan takaisin hyödyntämään suomalaista yhteiskuntaa. Ulkosuomalaisiin ja heidän jälkeläisiinsä tulisi pitää kiinteää yhteyttä ja nähdä ulkosuomalaiset mm. ulkomaankauppaa ja kulttuuri-vientiä palvelevana voimavarana.

Nykyään Suomen pakolais- ja siirtolaisuusasioita hoitaa kuusi ministeriötä. Neuvottelukunta korostaakin eri ministeriöiden välisen yhteistyön merkitystä. Hyvä hallinto edellyttää myös tutkimuksia ja selvityksiä ajankohtaisista asioista. PAKSI pitää tärkeänä tutkimus- ja tilastotoiminnan kehittämistä ja toteaa: "Luontevimmin tämä tapahtuisi alan ainoan tutkimuslaitoksen, Turussa toimivan Siirtolaisuusinstituutin kautta."

PAKSI:n perusteellinen työ, ja sen pohjalta mahdollisesti hallituksen nimissä annettavat pakolais- ja siirtolaisuuspolitiikan periaatelinjaukset, toivottavasti käynnistävät keskustelun myös eduskunnan piirissä, julkisessa sanassa ja laajemminkin koko yhteiskunnassa. Näin rakentaisimme suomalaista, entistä suvaitsevampaa yhteistyön kansakuntaa, joka tuntee vastuuta sekä oman maan että koko ihmiskunnan tulevaisuudesta.

Olavi Koivukangas

Shaping the Principles for Refugee and Immigration Policies

From time to time, one hears the misleading assertion that Finland has no immigration policy.

In 1992, the Ministry of Labour's Commission on Migration Affairs and the Refugee Commission at the Ministry of Social Affairs and Health were combined, to form the new Refugees and Migration Commission (PAKSI). By the end of 1993, the new Commission had completed its first major achievement: a Report on current refugee and migration issues in Finland.

This Report came at an appropriate time. The implementation on 1 January 1994 of the European Economic Area treaty involves a significant increase in the mobility of labour, and although in practice this is not expected to lead to major inflows into Finland, increased movement is, on the other hand, predicted from Finland to Western Europe by young people and persons with high levels of education.

The PAKSI Commission's Report will be submitted to the Prime Minister, Esko Aho, in March 1994. It contains a painstaking overview of the present situation. In view of the close link between these issues and European integration, it is a matter

of some urgency that the Finnish Government should draw up an official statement on Finnish refugee and immigration policy on the lines suggested in the PAKSI Report, and possibly submit a statement on these questions to Parliament. The Commission also stresses the importance of maintaining traditional Nordic co-operation with respect to refugee and migration policies.

The PAKSI Commission considers it essential for Finland to establish clear objectives and guidelines in refugee and migration matters, having regard to the obligations and challenges generated by the current state of development in Europe. The next few decades are likely to see the emergence in Finland, as elsewhere, of growing ethnic communities and minorities. The purpose of the Report is to outline how Finland can develop its society into a community of tolerant dialogue, and on the international level work to promote freedom of movement and the provision of asylum for those in need.

The Commission's Report also considers future demographic trends in Finland, assuming the present level of population or possibly its controlled expansion. The Commission supports the promotion of natural increase through family policies, supplemented by immigration from abroad. Although, in view of the current unemployment situation, there is no need for net immigration in the immediate future, the level of immigration should in principle not be dependent upon fluctuations in the economy. In terms of demographic development, a desirable annual intake would comprise 10 000 persons. The Commission also emphasizes the need for an overall demographic policy programme for Finland.

Finland is beginning to evolve into a multicultural society, and it will be important that the foreigners who settle in Finland are seen as a valuable resource enriching the community. Correspondingly, it will be easier for Finns, too, to move abroad for study or employment, possibly later to return for the fuller benefit of Finnish society. Close contacts must be maintained with Finns abroad and their descendants, who will constitute an important resource furthering foreign trade and cultural exports.

Responsibility for refugee and migration affairs in Finland is currently spread among six ministries, and the Commission stresses the importance of collaboration between the different ministries. Good administration also depends upon up-to-date investigations; the PAKSI Commission stresses the importance of developing research and statistics, and urges that the most natural way to do this would be through the only Finnish research institute in this field, the Institute of Migration in Turku.

It is to be hoped that this thorough Report by the Refugees and Migration Commission, and the refugee and migration policy guidelines to be subsequently laid down by the government, will stimulate wider discussion in Parliament, the media, and throughout Finnish society in general. In this way we will be able to build a Finnish nation more tolerant and more collaborative, which can recognize its responsibility for the future not only of this country but of the whole of mankind.

Olavi Koivukangas